

PROLOG

před pěti měsíci

Zima, taková příšerná zima! Káťa, s přezdívkou Pradlena, zkušená bezdomovkyně, se zatřásla. Neměla ráda náměstí, a tohle hlavně ne. Cítila se na něm sama a malá, bezbranná vůči možnému nebezpečí. Říkala si, že se tu motá až moc policajtů, ale nějakým zvířecím instinktem cítila, že nebezpečí hrozí seshora. Člověk stojí u Carského místa na Rudém náměstí a jako by se sám nabízel nemilosrdným nebesům.

Káťa se rozhlédla: *Čeho se bojím? Cizinců, z kterých by mohla vyrazit sto rublů – to je směšný. Ještě je brzo. Ještě ani neotevřeli GUM.*¹ Jen nějakí studenti se vrací z flámu – ale co ona má s nimi společného?

Ale zima, taková příšerná zima! A fouká vítr a za ranního svítání se cítí tak sama, chtěla by se napít. Ale peníze nemá a nebude mít.

Když najednou... když se Pradleně najednou zdálo, že jí Pán Bůh seshora zahrozil prstem a řekl jí něco jako: *dítě Boží, Kateřino, jsi prach a v prach se obrátíš... Ale tady máš ode mě dárek!*

---

¹ Luxusní obchodní dům v Moskvě.

Nedaleko od oplocení Chrámu Vasila Blaženého ležel velký červený balík s logem GUMu na bílém podkladu. Káťa se až třásla nedočkavostí: v balíčku byl, určitě musel být, dárek od Pána Boha! Otočila se k chrámu, pokřižovala se a pospíchala k dárečku. Uvnitř balíčku bylo něco zabaleného v bílém papíru s hnědými skvrnami. Káťa skvrnám nevěnovala pozornost, aniž si sundala děravé rukavice, roztrhla obal, něco nahmatala, a jak to postupně vytahovala, objevovalo se něco podlouhlého, bílého s černými chlupy a pak i křečovitě sevřenými prsty s modrými nehty, svírajícími menší obraz. Na obraze byla temná vesnice, zvláštní, přehnaně modré nebe, kráva s lidskýma očima, které hleděly Kátě přímo do duše...

Potřebovala chvíli, aby jí došlo, co to je. A pak zaječela dlouhým zpěvavým tónem:

„Aaaaa!“

A padla tváří na starobylé dláždění Rudého náměstí, a ještě než se propadla do černého nebytí, stihla si všimnout, že k ní pospíchají dva policajti...

MÁŠA

Máša se probudila několik minut před zazvoněním budíku a chvíli ležela s otevřenýma očima a nehybně zírala na protější stěnu. Na stěně zakryté oblíbeným otcovým tureckým kobercem se zastavil čtverec slunečního světla a díky tomu vypadala barva na části koberce ještě jasnější a zářivější, zatímco zbytek koberce měl sytě temně karmínovou barvu s černým vzorem a sem tam modrou.

Nad kobercem byla zavěšena polička s dětskými knížkami, kterých se Máša odmítala zbavit, protože si občas, aby o tom matka nevěděla, přečetla pět deset stránek, když namátkou vytáhla některou knížku s odřeným hřbetem a náhodně ji otevřela. Někdy to byl sir Conan Doyle, někdy Jane Austinová nebo některá ze sester Brontëových. Přečíst si několik oblíbených stránek, které znala už skoro nazpaměť, pro ni bylo tím, co pro jiné prohlédnout si s nostalgickým úsměvem album s dětskými fotografiemi. Ale alba si Máša neprohlížela ráda. Bylo to složité. Fotografie do dvanácti let neměla ráda, protože na nich byl táta. Fotografie od dvanácti let dál taky ne, protože na nich táta nebyl.

Za stěnou se ozval šramot a hlasité dýchání a Máša se, jako vždycky, instinktivně odvrátila od stěny. Kontakt, byť jen přes stěnu, s činností, které matka, jež se vždy a o všem vyjadřovala velice rezolutně, s jakousi falešnou hravostí říkala *zbavování se samoty*, jí byl odporný. Podle toho, co Máša slyšela – aj, ty tenké stěny! –, docházelo k procesu zbavování se samoty v případě matky několikrát týdně. V těch chvílích se Máša cítila ne jako absolventka a držitelka červeného diplomu, ne jako chytrá a skoro krásná dívka, ale jako holčička zapomenutá na zastávce, která se ztraceně dívá za odjíždějící tramvají.

Byl to velmi nepříjemný a ponižující pocit. Bylo hloupé vinit cizího člověka z toho, že se myl u nich v koupelně a vařil svým zvláštním způsobem kávu u nich v kuchyni, že... – že co? Že zaujmul tátovo místo? Nebo že, prostě, není táta. Ano, tak to je. NETÁTA. Netáta cítil Mášino nepřátelství a jako lékař a člověk s vysokoškolským psychologickým vzděláním Mášu před matkou omlouval. Jako například omlouval tenhle budík, který každé ráno vyhrává takty z jazzové skladby Glena Millera.

Budík se rozřinčel optimistickým vyhráváním a Máša ho mstivě nechala dohrát do konce. V nastalém tichu vymizelo i štrachání v sousední místnosti. Máša se usmála a protáhla se: Glen Miller je jako on – jako Netáta. Výborný jazzman, ale ne na každý den. Máša si vzala z nočního stolku hodinky, letmo kývla na fotografii na stěně – muži s podlouhlým jemným obličejem a ironickým úsměvem, jehož počínající pleš mu ještě zvyšovala už tak vysoké čelo.

„Dobré ráno, tati,“ řekla Máša. „Proč ses nechal zabít?“

ANDREJ

V první chvíli se Andrej málem rozeřval strachy na plné pecky, než zaostřil pohled a došlo mu to: ohromná chlupatá smradlavá morda není výjevem z jeho strašidelného snu. Je to předmět jeho nedůstojného pocitu lítosti, který ho včera zachvátil.

Jako obvykle se vracel kolem jedenácté z Petrovky, utahaný jako kůň, a zastavil se, aby si koupil chleba v místním nonstopu. Pes seděl u obchodu a zuřivě se škrábal. Zatímco pil Andrej u obchodu po práci poctivě zaslouženou lahev *Baltiky*, poklábosili si se psem. Stručně řečeno – Andrej psovi popsal svůj život, dosti analogický tomu jeho psímu. Svou krušnou mužskou osamělost a všeobecné znechucení „dámičkami“ (při rozhovoru se psem si nebral servítky, pes sám věděl, jak se nazývají osoby ženského pohlaví), práci za byt a na stravu po bufetech... Rozděлил se s ním o svůj včerejší kulinářský pokus – osmažil si deset karbanátků z polotovaru, které se dají i dnes ohřát v mikrovlnce...

To se však ukázalo jako strategická chyba. Pes nebyl hloupý: co se týče mužského osudu, vyslechl si vše důstojně a s pochopením, ale

karbanátky... Karbanátky psa dostaly: v letním soumraku se mu oči zaleskly zvláště lítostivě, ocas tloukl do popraskaného asfaltu a Andrej, po *Baltice* dobrotivě naladěný, mu sám jídlo nabídl, rozhodl se, že chudákovi obětuje jeden karbanátek. Chlapi si přece musí pomáhat.

Jo, jo. Pes měl ohledně jeho plánů jiný názor a velice suverénně za ním řapkal do kuchyně, jak říkali temnému koutu za verandou, a tam jej sledoval pohledem hladového sirotka, dokud nesežral pět karbanátků. Ani je jako slušně vychovaný pes nerozkousal, ale za mocných hrdelních zvuků je hltal celé.

„Musíš kousat,“ říkal Andrej, když mu dával další. „Takhle si z toho tělo nic nevezme.“ (To říkala Andrejovi maminka, když ještě dbala na jeho výživu.)

Ale ne – rytmus byl neměnný: pohled sirotka – hození žrádla – hrdelní zvuk – opět pohled sirotka. Sám Andrej musel polykat zbylé karbanátky skoro celé, aby se nestaly kořistí mazané bestie, která útočila na jeho soucit.

„Ty jsi ale herečka, úplná Raněvská,“² říkal Andrej, když popíjel čaj poté, co pes pochopil, že maso už není a *Lipton* očividně nespadá do jeho kompetence: lítostivý lesk v jeho očích pohasl a lehl si vedle starého, prosezeného gauče.

„Ani na to nemysli, spát tě tu nenechám.“

Andrej chtěl psa vytáhnout za obojek. Ten mu ale vyklouzl, a když se Andrej pokusil vystrčit vlezlého psa nohou ven, ten na něj vrhl zase pohled nešťastného trpitele a Andrej to vzdal, plivl na něj a se slovy: „K čertu s tebou, ty jeden Raněvská“ zavřel dveře z verandy do pokoje a šel spát.

---

² *Faina Georgijevna Raněvskaja – ruská herečka.*

Ráno se Raněvské zjevně podařilo otevřít dveře packou. Andrej zaklel, šel do přístěnku, kde bylo umyvadlo, a umyl se. Automaticky sundal z háčku vedle umyvadla ručník a hned jej zase pověsil zpátky. Získal už tak výrazný šedočerný odstín, že nebyl k použití. Andrej si přísně nařídil, že opravdu musí, musí vyprat nashromážděné prádlo, a sedl si na verandu, kde zapnul konvici. Než se voda v konvici začala vařit, vzal včerejší šálek od čaje, nasypal do něj mletou kávu, dal do něj několik kostek cukru, nakrájel chléb... a narazil na psí pohled. Žiješ mizerně! říkal ten pohled.

„Když se ti to nelíbí, pakuj se odsud, Raněvská!“ křikl Andrej. Od rána neměl nijak skvělou náladu a teď si ještě vzpomněl, že včera kvůli klábosení se psem zapomněl koupit k snídani sýr.

Rozeznělo se zvonění mobilu. Andrej si ho vyslechl a tiše zaklel. Jak už bylo řečeno, od rána neměl nijak skvělou náladu. A je třeba poznamenat, že rýsující se den jejímu zlepšení nikterak nenapomáhal.